

■ 44

Vrácení pro skrytou vadu

Fyzická osoba (soukromá farmářka), plátce DPH, vede daňovou evidenci: v červnu zakoupila předmět za 127 000 Kč bez DPH. V říjnu jej bude vracet pro skrytou vadu, kterou nelze opravit. Domluvila se s prodejcem, že jej vrátí na fakturu za cenu o 7 000 Kč nižší, protože nějakou práci již s tímto předmětem vykonala (120 000 Kč + DPH). Jak zaevidovat částku 7 000 Kč, aby byl daňově uznatelný? Jak to bude s DPH? Bude nárok na odpočet vypočítán z původní ceny a DPH odvede z ponížené ceny?

Odpověď:

Uplatnění daňového odpisu dlouhodobého majetku nepřichází v úvahu, neboť majetek nebyl v první ani v poslední den zdaňovacího období součástí obchodního majetku poplatníka daně z příjmů fyzických osob dle § 4 odst. 4 zákona o daních z příjmů.

Správný je takový postup, kdy bude do daňově uznatelných výdajů zaevidováno celých 127 000 Kč a následný opravný daňový doklad, který soukromá farmářka obdrží, bude při úhradě zaevidován v daňové evidenci jako snížení uznatelných výdajů – výsledkem by tedy mělo být, že v daňově uznatelných výdajích zůstane pouze rozdíl 7 000 Kč. Obdobným způsobem budeme postupovat v případech, kdy je dohoda s dodavatelem taková, že soukromá farmářka namísto obdržení opravného daňového dokladu vystaví vlastní vydanou fakturu. Pak bychom účtovali o prodeji majetku následovně – vstupní cena MD 541/D 082, vyřazení MD 082/D 022 a vydaná faktura MD 311/D 641. Ztráta z „prodeje“ ve výši 7 000 Kč bude daňově účinná.

Na poli daně z přidané hodnoty nebude s uplatněním nároku na odpočet daně na vstupu dle § 72 zákona o DPH žádný problém, z částky 120 000 Kč však soukromá farmářka daň na vstupu odvést musí.

Související předpisy:

- § 4 odst. 4 zákona o daních z příjmů
- § 72 zákona o DPH

■ 45

Fakturace mezi manželi

Podnikám jako fyzická osoba, manželka má také svoje podnikání, svůj živnostenský list. Oba jsme plátcí DPH. Kromě toho je manželka mojí spolupracující osobou. Já mám v obchodním majetku automobil, který nyní potřebuje i manželka pro svoje podnikání. Mohu manželce fakturovat pronájem vozidla? Jak správně postupovat v tomto případě, kdy oba automobil potřebujeme k podnikání? Jaké dopady jsou v DPH a dani z příjmů? Mohl bych jí automobil případně i prodat? Mohl bych odvést DPH a příjem zdanit, přičemž manželka by si nárokovala DPH a automobil odpisovala z kupní ceny? Nemusela by pokračovat v odpisování?

Z pohledu DPH lze uplatnit poměrnou část výdajů za automobil využívaný v podnikání obou manželů poměrem jízd, v dani z příjmů vnitřním dokladem. Daňový doklad k opravám automobilu, za pohonné hmoty atd., ale obdrží pouze manžel. Ten si nemůže uplatnit celou DPH, když automobil využívá i manželka. Manžel odvede DPH dokladem o použití. Na základě jakého dokladu si uplatní DPH ze svého poměru použití automobilu manželka? Pokud by manžel již automobil nepoužíval a vyřadil by ho z obchodního majetku, bylo by považováno za vozidlo sloužící k soukromému užívání? Musel by manžel odvést DPH? Může automobil své manželce prodat? Může

si manželka DPH nárokovat? Může pak manželka automobil začít odpisovat z kupní ceny? Lze se opřít o dřívější rozhodnutí NSS, že fakturace mezi manželi je přípustná?

Odpověď:

Fakturace mezi manželi nemá smysl, pokud mají SJM. Pokud mají manželé uvedené vozidlo v SJM a používají ho oba v rámci svého podnikání, může ho vložit do svého obchodního majetku pouze jeden z nich. Pokud jde o výdaje spojené s provozem vozidla, každý z manželů si bude do svých výdajů uplatňovat příslušný podíl včetně odpisů v poměru, v jakém ho používají při své podnikatelské činnosti, např. v poměru ujetých kilometrů s tím, že je nutné evidovat jízdy pro soukromé účely.

Pokud bude např. manžel využívat vozidlo v 60 % ze všech jízd uskutečněných tímto vozidlem, zahrne do svých daňových výdajů 60 % výdajů (PHM, odpisy, opravy, údržba apod.); obdobným způsobem bude postupovat manželka. V případě, že držitelem vozidla je jeden z manželů, který zaplatil silniční daň, může tuto daň zahrnout do daňových výdajů kterýkoliv z nich, tento výdaj stejně jako parkovné při pracovní cestě některého z manželů se nerozděluje.

Z hlediska DPH je pravda, že i v případě, kdy manželé nemají rozdělené SJM, se připouští možnost fakturace mezi nimi, zvláště pokud jsou oba samostatnými podnikateli. Je však třeba si uvědomit, že v tomto případě je nutné při fakturaci používat ceny obvyklé, tedy ceny, které by byly použity v obvyklých obchodních vztazích. Poněkud problematická je však úhrada vystavených faktur. Pokud manželé nemají zrušené či omezené společné jmění, není možné, aby manželé platili faktury z jiných než společných peněz. V případě, že by vozidlo ve SJM nebylo, je možné si mezi sebou toto vozidlo vypůjčit či najmout.

Pokud jde o vyřazení uvedeného vozidla z obchodního majetku, je to v tomto případě z hlediska DPH nevýhodné, neboť použití hmotného majetku pro osobní potřebu se považuje podle § 13 odst. 5 zákona o DPH za dodání zboží, kdy bude základem daně cena stanovená podle § 36 odst. 6 zákona o DPH. Pokud by však manžel přestal vozidlo, které je ve společném jmění manželů, používat pro své podnikání, ale začala ho používat pro svou samostatnou činnost manželka, domnívám se, že by se v daném případě, pokud jsou oba plátcí DPH, nic nedělo a manželka by si toto vozidlo převedla do svého obchodního majetku a uplatňovala DPH z přijatých plnění. Z hlediska odpisování vozidla by pak pokračovala v odpisování započatém manželem.

Pokud jde o uplatnění nároku na odpočet, kdy je daňový doklad vystaven na jednoho z manželů, je tento oprávněn uplatnit nárok na odpočet v poměru, který odpovídá rozsahu použití pro jeho činnost. Pokud jde o druhého z manželů, vzhledem k tomu, že je možné nárok na odpočet prokázat i jiným způsobem, bylo by možné odpočet uplatňovat oběma manželi, přičemž k uplatnění nároku postačí faktura, na níž jsou uvedeni oba manželé, včetně DIČ obou plátců, jak vyplývá z judikatury Evropského soudního dvora. Na základě tohoto dokladu by si oba manželé uplatňovali nárok na odpočet v dohodnutém poměru. Ovšem, problém by zřejmě v tomto případě nastal při podávání kontrolního hlášení. Pak by bylo nutné buď vystavovat dva doklady, nebo aby si manželé přijatá zdanitelná plnění mezi sebou pouze administrativně (tedy jen pro účely DPH) předávali, jak se to předpokládá u společností (dříve sdružení bez právní subjektivity), tedy bez faktické fakturace.

Související předpisy:

- § 13 odst. 5 zákona o DPH
- § 36 odst. 6 zákona o DPH
- § 72 zákona o DPH
- § 30 odst. 10 zákona o daních z příjmů

■ 46

Pojistné plnění – poškození stroje

Firma, plátce DPH, má v majetku stroj, který byl poškozen, jeho oprava se řeší přes pojišťovnu. Oprava proběhla v roce 2018, plnění od pojišťovny přišlo na účet až v roce 2019. Náklady na opravu mám tedy zaúčtované v 2018, do jakého roku ale patří příjem od pojišťovny? Firma podala přiznání k dani z příjmu právnických osob k 30. 6. 2019.

Odpověď:

Dle zákona o účetnictví § 3 odst. 1 jsou účetní jednotky vedoucí účetnictví povinny účtovat podvojnými zápisy o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti věčně a časově souvisí, pouze pokud tuto zásadu nemohou dodržet, mohou účtovat i v účetním období, v němž dané skutečnosti zjistily. Vzhledem k tomu, že k poškození a následné opravě stroje došlo v roce 2018, kdy oprava byla i zaúčtována do daňově uznatelných nákladů, musí být plnění od pojišťovny zaúčtováno v tomtéž roce, tzn. v roce 2018 musí být náklad i výnos. Pokud přesně znáte výši plnění od pojišťovny a nemáte ještě rok 2018 uzavřen, budete toto plnění účtovat ve vnitřních dokladech k 31. 12. 2018 v přesné výši, ve které jej obdržíte v roce 2019, a to podvojným zápisem MD 383 (příjmy příštích období)/D 648 (ostatní příjmy), připsanou částku na bankovním účtu v roce 2019 zaúčtujete MD 221/D 383. Kdybyste přesně neznali částku plnění od pojišťovny, musíte vytvořit dohad ve výši nejméně částky za opravu stroje minus spoluúčast a místo účtu 383 použít účet 388-Dohadné účty aktivní.

Související předpisy:

- § 3 odst. 1 zákona o účetnictví

■ 47

Odpočet DPH u havarovaného vozidla

Právnická osoba, plátce DPH, měla havárii na vozidle v obchodním majetku, byl uplatněn plný nárok na odpočet. Servis vystavil fakturu s částkou 121 000 Kč, fakturu jsme zaevidovali v účetnictví, a jelikož pojišťovna zaplatila částku 100 000 Kč (bez DPH), doplatili jsme 21 000 Kč, a tuto částku jsme si uplatnili rovněž jako odpočet DPH. Jsou podmínky pro uplatnění nároku splněny (plnění pro ekonomickou činnost, místo plnění ČR)? Nemá vliv to, že část faktury je zaplácena pojišťovnou?

Odpověď:

Oprava vozidla v obchodním majetku právnické osoby je daňově uznatelný náklad s nárokem na odpočet DPH dle § 72 odst. 1 zákona o DPH. Máte tedy nárok na odpočet DPH z daňového dokladu za opravu firemního vozidla v plné výši. Pokud by vám pojišťovna neuhradila plný základ daně, ale jen část (např. bez spoluúčasti), pak tuto část doplatíte spolu s DPH a zaúčtujete do daňově uznatelných nákladů.

Do účetnictví je potřeba zaúčtovat celkovou částku opravy a celkovou částku pojistného plnění. I ta část opravy, která není pojistným plněním kryta, je daňově účinná.

Související předpisy:

- § 72 odst. 1 zákona o DPH

■ 48

Výroba nábytku

Jak správně zaúčtovat výrobu skříní pro vlastní potřebu? Máme na skladě materiál, na účtu 112. Z tohoto materiálu vyrobíme skříně do vlastní kanceláře. Jak vše správně zaúčtovat?

Odpověď:

V tomto případě se jedná o aktivaci majetku. Záleží na tom, jak máte nastavené hranice dlouhodobého hmotného majetku. Majetek vytvořený vlastní činností se oceňuje jak vlastními náklady, tedy přímými náklady, jako je např. materiál, mzda truhláře, tak může obsahovat i nepřímé náklady, které lze přímo přiřadit k výrobě těchto skříní.

Pokud hodnota těchto skříní pro vlastní potřebu naplní definici dlouhodobého majetku ve vaší účetní jednotce, budou náklady spotřebované na výrobu účtovány běžně do spotřeby na nákladové účty 501 (materiál), 518 (služby), 521 (mzdy) apod. a následně bude hodnota těchto spotřebovaných nákladů aktivována do majetku prostřednictvím účtů aktivace 588-Aktivace dlouhodobého hmotného majetku na straně DAL.

Pokud se jedná o drobný majetek, který evidujete pouze v nějaké podrozvahové evidenci, tak i tam si tyto skříně budete evidovat právě v ocenění vlastních nákladů. V účetnictví však aktivace neproběhne.

Související předpisy:

- § 25 odst. 1 a 5 zákona o účetnictví

■ 49

Prodej pece používané na prodejně

Bylo zakoupeno zboží, konkrétně peletková pec v hodnotě 32 000 Kč, která byla používána 2 roky na prodejně. Nyní potřebujeme pec prodat slovenské firmě, se kterou česká firma úzce spolupracuje. Obě firmy jsou plátcí DPH. Jak správně proběhnou účetní operace? Pec byla zakoupena jako zboží od jiné firmy.

Odpověď:

Předně je potřeba zdůraznit, že pokud je zboží používáno ke svému účelu, je potřeba ho přeřadit z kategorie „zboží“ do kategorie „majetku“ a ten uvést do používání, tedy zařadit. Záleží nyní na tom, jaký máte ve své vnitřní účetní směrnici limit pro vznik dlouhodobého hmotného majetku a v závislosti na tom pec zařadit buď do dlouhodobého hmotného majetku MD 022/D 132, nebo jako zásobu do užívání na základě výdejky pro vlastní použití MD 501/D 132. To se mělo stát v momentě, kdy došlo k započetí používání pece.

Nyní v závislosti na tom, zda je, či není pec evidována v dlouhodobém hmotném majetku, bude probíhat její prodej:

a) Evidence v dlouhodobém hmotném majetku

Počáteční stav	MD 022/
Oprávkový	/D 082
Zúčtování zůstatkové ceny	MD 541/D 082
Vyřazení ve vstupní ceně	MD 082/D 022
Tržba z prodeje	MD 378/D 641

b) Výdej do spotřeby v případě, kdy dlouhodobý hmotný majetek nevzniká.

Vzhledem k tomu, že pec není v majetku evidována, nebude ani vyřazena (případně se tak stane pouze v operativní evidenci) a bude účtováno pouze o tržbě MD 378/D 648.